

Diskrimineringsombudsmannen

Yttrande i ärende DO 2026/5483

Förelagd här till får Stockholms stad genom dess trafiknämnd (staden) yttra sig över anmälan i Diskrimineringsombudsmannens (DO) tillsynsärende DO 2026/5483.

Anmälan

En person (Anmälaren) har anmält staden till DO för bristande tillgänglighet enligt diskrimineringslagen. Anmälaren beskriver att i samband med att en gånggata inrättades på gatan utanför Anmälarens bostad försvann de närliggande parkeringsplatserna för rörelsehindrade. Anmälaren uppger att trots flera kontakter med staden har inga nya parkeringsplatser för rörelsehindrade inrättats och de platser som finns är felaktigt skyltade och utmärkta. Anmälaren beskriver att parkeringsanmärkningar utfärdas på parkeringsplatser för rörelsehindrade som fortfarande är målade på gatan men saknar korrekt skyltning. Anmälaren har begärt att DO prövar om staden har brustit i att vidta skäliga tillgänglighetsåtgärder för personer med funktionsnedsättning för att de ska kunna bo kvar i sin bostad eller om detta sätt att agera är inom ramen för lagstiftningen, dvs tvångsförflyttning av boende med funktionsnedsättning.

Inställning

Staden bestrider att Anmälaren har utsatts för diskriminering.

Bemötande

Nedan kommer staden bemöta det som läggs fram i anmälan och redogöra för varför staden anser att Anmälaren inte har utsatts för diskriminering. Dispositionen tar sin utgångspunkt i de frågor som har ställts i DO:s begäran om yttrande och inleds med en kortfattad redogörelse för de regleringar som styr stadens arbete med trafikplanering och trafikreglering.

Allmänt om trafikplanering och reglering

Enligt reglemente för trafiknämnden ska nämnden bland annat ansvara för stadens trafikreglering genom lokala trafikföreskrifter, stadens trafiksäkerhetsarbete, stadens åligganden som väghållare

samt skötsel, underhåll och investeringar i stadens gator och vägar. Stadens arbete med trafikplanering och trafikreglering styrs av ett flertal lagar och förordningar, inklusive lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor, plan- och bygglagen (2010:900) (PBL), trafikförordningen (1998:1276) och vägmärkesförordningen (2007:90).

Stadens möjlighet att besluta om lokala trafikföreskrifter regleras i trafikförordningen 10 kap. 1 §. Enligt lagen om nämnder för vissa trafikfrågor ska kommunens bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik fullgöras av en eller flera nämnder. I Stockholms stad är det trafiknämnden som genom delegation till handläggare på trafikkontoret beslutar om lokala trafikföreskrifter.

Gågata definieras i 8 kap. 1 § trafikförordningen och regleras genom en lokal trafikföreskrift. På en gågata får fordon inte parkeras och motordrivna fordon får inte köra annat än för att korsa den. Transporter av sjuka eller rörelsehindrade personer får dock färdas till eller från en adress vid gågatan. Gångator syftar i första hand till att skapa en trafiksäker och trivsamt miljö att vistas i för oskyddade trafikanter. Gångator är ett av de trafikreglerande verktyg staden använder i sitt arbete för att främja framkomlighet för gång- och cykeltrafiken och skapa levande stadsmiljöer.

Rörelsehindrade personer kan i enlighet med 13 kap. 8 § trafikförordningen ansöka hos trafiknämnden om ett särskilt parkeringstillstånd. Parkeringstillståndet utfärdas av den kommun där den sökande är folkbokförd men gäller på samma villkor i hela landet. Ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade ger bland annat en rätt att parkera på parkeringsplatser reserverade för rörelsehindrade och att parkera upp till tre timmar på en gågata eller på en plats där parkering enligt en lokal trafikföreskrift är förbjuden

Med stöd av 10 kap. 2 § trafikförordningen kan staden reservera parkeringsplatser för personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Parkeringsplatserna regleras genom lokala trafikföreskrifter och kan inrättas på stadens initiativ eller efter en ansökan från enskild. En parkeringsplats för rörelsehindrade är inte personlig utan är tillgänglig för alla som har beviljats ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

En lokal trafikföreskrift om gågata, en nekad ansökan om parkeringsplats för rörelsehindrade eller ett avslag på en ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan med stöd av 6 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor överklagas till länsstyrelsen och sedan vidare till Transportstyrelsen. Den enskilde kan därutöver i ärenden om parkeringstillstånd för rörelsehindrade överklaga ett avslagsbeslut från Transportstyrelsen till förvaltningsrätten.

I 8 kap. 12 § PBL första stycket anges att det som gäller i fråga om tomter enligt 9–11 §§ ska i skäligen utsträckning också tillämpas på allmänna platser och på områden för andra anläggningar än byggnader, dock att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna använda platsen eller området i den utsträckning som följer av föreskrifter meddelade med stöd av denna lag. Enligt 8 kap. 9 § ska en obebyggd tomt som ska bebyggas med en byggnad ordnas så att det på tomten eller i närheten av den i skäligen utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering och att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma fram till byggnadsverk och på annat sätt använda tomten.

Med allmän plats avses enligt 1 kap. 4 § PBL en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov. 8 kap. 12 § PBL kompletteras med Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader (BFS 2011:5). I de allmänna råden till 16 § anges att parkeringsplatser för rörelsehindrade bör anordnas vid viktiga målpunkter, som t.ex. parker, fritidsområden, campingplatser och friluftsbad.

I 8 kap. 12 § PBL andra stycket anges att ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats alltid ska avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa. Även här har Boverket kompletterat med Boverkets föreskrifter om ändring i verkets föreskrifter och allmänna råd (2011:13) om avhjälpande av enkelt avhjälpbara hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (BFS 2013:9). I de allmänna råden till 12 och 17 §§ anges hur en parkeringsplats för rörelsehindrade bör utformas, bland annat bör nivåskillnader avfasas så att personer i rullstol eller med rollator kan ta sig fram.

1. Är det som beskrivs i anmälan korrekt?

Det stämmer att Hornsgatan mellan Långholmsgatan och Hornstulls strand har reglerats om till gånggata och att parkeringsplatser för rörelsehindrade har flyttats från Hornsgatan till en närliggande gata. I Stockholms stads budget 2026 fick trafikinämnden i uppdrag att genomföra en permanent gånggata på Hornsgatan mellan Långholmsgatan och Bergsunds strand. I samband med att gånggatan inrättades togs parkeringsplatserna längs gatan bort och de två parkeringsplatserna för rörelsehindrade som låg på Hornsgatan 153 respektive 182 flyttades till närliggande Hornstulls strand 7.

Staden delar inte Anmälarens uppfattning att planeringen av gågatan har skett utan hänsyn till boende med funktionsnedsättning i området. I november 2025, innan parkeringsplatserna för rörelsehindrade omlokaliserades, gjordes en utredning av nyttjandet av befintliga parkeringsplatser för rörelsehindrade. Utredningen visade på att platserna nyttjades återkommande av personer boende nära korsningen Hornsgatan och Hornstulls strand och inte av boende längre in på Hornsgatan. Staden bedömde därför att omdisponering av parkeringsplatserna kunde ske och att platserna fortfarande skulle vara tillgängliga inom 25 meter från entrén för de boende som tidigare nyttjat parkeringsplatserna.

Staden håller inte med om att det inte har ordnats några verkliga ersättningsplatser för parkeringsplatserna för rörelsehindrade på Hornsgatan. De nya parkeringsplatserna för rörelsehindrade på Hornstulls strand inrättades den 23 mars 2026 med lokal trafikföreskrift och är målade och skyltade enligt standard. Parkeringsplatserna för rörelsehindrade på Hornsgatan togs bort den 10 april 2026 i samband med att ombyggnationen till gågata startade, det vill säga först efter att de nya platserna inrättats.

Anmälaren ansökte hos trafiknämnden om ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade och beviljades ett tillstånd i april 2026.

Det stämmer att vid den tidigare parkeringsplatsen för rörelsehindrade på Hornsgatan 183 har målningen på gatan funnits kvar även efter att platsen tagits bort och skyltningen täckts för eller plockats ner. Målning på gatan är endast ett hjälpmedel för att märka ut platserna och ger i sig självt ingen rätt att parkera, rätten att parkera styrs av lokala trafikföreskrifter och skyltning. Parkering på en sådan plats kan därför leda till en parkeringsanmärkning. Målning på gatan tas bort genom en viss form av blästring som inte alltid är möjlig att genomföra. Staden delar Anmälarens uppfattning att så länge målningen finns kvar kan det upplevas som otydligt för användare om platsen fortfarande är inrättad eller ej. Målningen är därför nu borttagen.

Staden delar inte Anmälarens uppfattning att staden inte har agerat på de önskemål och behov som har framförts. Under våren 2026 har staden uppmärksammats på att de två ersättningsparkeringar som initialt inrättats på Hornstulls strand 7 ofta hade full beläggning och därför inte helt fyllde behovet av parkeringsplatser för rörelsehindrade. Staden utförde en beläggningsutredning på platsen under två veckor och utredningen visade på att beläggningen var hög, varför ytterligare en parkeringsplats för rörelsehindrade anordnades på Hornstulls strand 7 den 15 juli 2026. De två tidigare parkeringsplatserna för rörelsehindrade på Hornsgatan har därmed ersatts av tre nya på Hornstulls strand.

Se nedan för karta över platsen. Parkeringsplatserna för rörelsehindrade har flyttats från de blåa rutorna till den gröna rutan och utökats från två till tre platser.

2. Anser ni att anmälaren har utsatts för diskriminering?

Staden anser inte att Anmälaren har utsatts för diskriminering.

Inledningsvis kan nämnas att staden inte ifrågasätter att Anmälaren omfattas av diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning. Staden anser dock att förutsättningarna för bristande tillgänglighet inte är uppfyllda. Staden anser därutöver att de åtgärder som har vidtagits eller underlåtits att vidtas på den aktuella platsen inte omfattas av något av diskrimineringsförbuden i 2 kap. diskrimineringslagen (2008:567) och att det därför redan på den grunden inte rör sig om diskriminering.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet regleras i 1 kap. 4 § 3 p. diskrimineringslagen och definieras som att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning.

Med missgynnande avses bland annat att en person har försatts i ett sämre läge eller gått miste om en förbättring. En jämförelse ska göras med hur andra personer som befinner sig i en jämförbar situation behandlas och om den aktuella behandlingen avviker från hur de andra personerna behandlas. För att det ska röra sig om diskriminering ska verksamheten ha underlåtit att vidta skäligen åtgärder. Bedömningen av vilka åtgärder som är skäligen ska utgå från eventuella krav på tillgänglighet enligt lag eller annan författning som är tillämplig på situationen.

Staden anser inte att staden har underlåtit att vidta skäliga åtgärder på platsen. Behovet av parkeringsplatser för rörelsehindrade på den aktuella delen av Hornsgatan har utretts och särskild hänsyn har tagits till de boende som har nyttjat de två tidigare parkeringsplatserna. I samband med att staden under våren 2026 fick kännedom om att beläggningen på de nya parkeringsplatserna var högre jämfört med den tidigare utredningen tillsatte staden en ny utredning och inrättade därefter ytterligare en parkeringsplats för rörelsehindrade.

En parkeringsplats för rörelsehindrade är inte personlig och den är inte heller införd enbart för boende i området utan den är tillgänglig för alla med ett giltigt parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Det finns därför inte någon garanti för att platsen är ledig vid ett specifikt tillfälle. Staden vill även framhålla att en person med ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade alltid har rätt att parkera i upp till tre timmar på en gångata oaktat om det finns en parkeringsplats för rörelsehindrade.

Staden har i sitt arbete med planering av gångatan och placeringen av parkeringsplatserna för rörelsehindrade utgått från de regler om tillgänglighet och avhjälpande på allmän plats som finns i PBL, Boverkets föreskrifter och allmänna råd samt stadens egna rutiner och riktlinjer. Staden anser att staden i sitt arbete har levt upp till de krav som ställs i ovannämnda lagar och författningar. Vare sig PBL eller Boverkets föreskrifter reglerar hur nära eventuella målpunkter en parkeringsplats för rörelsehindrade ska placeras. Bedömningen får därför ske utifrån förutsättningarna på platsen och tillgången till andra parkeringsplatser för rörelsehindrade.

Beslut om att införa gångata och flytta parkeringsplatserna är fattade inom ramen för stadens ansvar som väghållare och ansvar för skötsel av allmän plats och gatumark. Staden anser att det inte har framkommit några uppgifter i anmälan som visar på att staden har brustit i sitt ansvar som väghållare eller i sin skötsel av allmän plats och gatumark.

Det är enligt Högsta domstolen den som påstår att diskriminering har skett som har bevisbördan för att denna har missgynnats genom att inte försättas i en jämförbar situation med en person utan funktionsnedsättning (se NJA 2024 s. 386). Staden anser inte att Anmälaren har visat att staden har underlåtit att vidta skäliga åtgärder för tillgänglighet och att Anmälaren därför har missgynnats.

Sammantaget anser staden att förutsättningarna för bristande tillgänglighet enligt 1 kap. 4 § 3 p. diskrimineringslagen inte är uppfyllda och staden inte har utsatt Anmälaren för diskriminering.

Diskrimineringsförbuden i 2 kap. diskrimineringslagen

I 2 kap. diskrimineringslagen regleras bland annat inom vilka områden, verksamheter eller situationer förbuden mot diskriminering gäller, t.ex. arbetslivet, utbildningsområdet, socialtjänsten och tillhandahållande av varor och tjänster. Staden anser inte att kommunal trafikplanering och trafikreglering faller in under några av de områden eller verksamheter som listas i 2 kap.

Trafiknämnden ansvarar för stadens åligganden som väghållare och för att underhålla och sköta stadens gator. Nämnden ansvarar även för att gatorna utformas och regleras i enlighet med gällande trafikförfattningar och stadens mål och strategier om framkomlighet och säkerhet. Utformningen av Hornsgatan och beslutet att flytta parkeringsplatserna för rörelsehindrade från Hornsgatan till Hornstulls strand faller inom ramen för stadens väghållaransvar och har ingen koppling till de verksamheter och situationer som beskrivs i 2 kap. diskrimineringslagen.

Enligt 2 kap. 12 § är diskriminering förbjuden för den som tillhandahåller varor, tjänster eller bostäder till allmänheten, eller anordnar en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning. Staden anser inte att stadens utformning av gaturummet kan anses falla in under tillhandahållande av varor, tjänster eller bostäder.

Enligt 2 kap. 13 § är diskriminering förbjuden inom sjukvården, socialtjänsten och stöd i form av färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag. Handläggning av ärenden om parkeringstillstånd för rörelsehindrade omfattas av förbudet mot diskriminering inom socialtjänsten, se sid 98 prop. 2013/14:198. Staden anser dock inte att det finns stöd för en tolkning av bestämmelsen som innebär att förbudet även omfattar handläggning eller beslut om parkeringsplatser för rörelsehindrade eller annan form av trafikreglering.

Sammantaget anser staden att diskrimineringslagen inte är tillämplig på stadens arbete med planering och reglering av allmän plats och gatumark och att staden följaktligen inte har utsatt Anmälaren för diskriminering.

3. Har ni genomfört någon åtgärd på grund av händelsen eller uppgifterna i anmälan?

Som nämns under fråga 1 har staden varit i kontakt med Anmälaren under våren och efter en beläggningsutredning av parkeringsplatserna för rörelsehindrade har ytterligare en parkeringsplats inrättats i juli 2026. Beläggningsutredningen utfördes under två veckor i juli och avsåg båda av de dåvarande parkeringsplatserna på Hornstulls strand. Utredningen visar att det

är endast vid ett fåtal tillfällen som båda platserna var upptagna samtidigt. Beläggningen bedömdes dock mot bakgrund av Anmälarens uppgifter som tillräckligt hög för att motivera ett införande av en tredje parkeringsplats för rörelsehindrade.

Med anledning av uppgifterna om att målningen på den tidigare parkeringsplatsen för rörelsehindrade på Hornsgatan 183 har lett till en otydlighet kring om platsen fortfarande är inrättad eller ej har målningen tagits bort den 2 september 2026.

Staden har haft en fortsatt dialog med Anmälaren under sommaren och hösten. Anmälaren har informerat om att det fortfarande kan vara svårt att hitta en ledig parkeringsplats för rörelsehindrade i närheten av bostaden eftersom stundtals är alla tre platserna på Hornstulls strand upptagna. Staden har därför i början på september utfört en ny beläggningsutredning av parkeringsplatserna för rörelsehindrade på Hornstulls strand och ytterligare en parkeringsplats för rörelsehindrade kommer inrättas på platsen.

4. Beror händelsen på att ni har använt regler, riktlinjer eller liknande som gäller för verksamheten?

Händelsen är en följd av att staden har inrättat en gågata på Hornsgatan. Gågatan har inrättats i syfte att skapa en gatumiljö som är trygg och trafiksäker att vistas i med ett särskilt fokus på oskyddade trafikanter. En gågata innebär att fordonstrafiken begränsas till fördel för gående och att fordon som har ärenden till gatan behöver anpassa sin hastighet efter gåendes förutsättningar. Staden har hanterat gågatan och parkeringsplatserna för rörelsehindrade på Hornsgatan och Hornstulls strand i enlighet med de rutiner, riktlinjer och regler som gäller för stadens arbete med trafikplanering och trafikreglering och som har redogjorts för tidigare i yttrandet. De lokala trafikföreskrifter som reglerar gågatan och parkeringsplatserna har beslutats i enlighet med trafikförordningen och märkts ut i enlighet med vägmärkesförordningen. Staden har följt de bestämmelser om tillgänglighet och avhjälpande som gäller för allmän plats enligt PBL och Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Stadens rutiner för parkeringsplatser för rörelsehindrade

Enligt stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska tillgängliga parkeringsplatser för de som behöver säkerställas. Staden inrättar genom lokala trafikföreskrifter parkeringsplatser för rörelsehindrade på gatumark. Det finns i nuläget över 1 200 lokala trafikföreskrifter som reglerar parkeringsplatser för rörelsehindrade i Stockholm och det går att söka fram platserna via en karta på stadens hemsida.

Parkeringsplatserna märks ut med skyltning i enlighet med vägmärkesförordningen och kompletteras med målning på gatan.

En enskild med ett giltigt parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan även ansöka om en parkeringsplats för rörelsehindrade vid sin bostad eller arbetsplats. I den mån det är möjligt försöker staden anordna en parkeringsplats för rörelsehindrade inom 10 meters gångavstånd från sökandes entré men är det inte möjligt är utgångspunkten att parkeringsplatsen ska ligga inom 25 meter från entrén. Avståndet till parkeringsplatsen påverkas av hur långt det är från sökandes entré till närmaste gatumark och hur såväl gatumarken som den närliggande marken är utformad.

Enligt 3:122 i Boverkets byggregler, föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:6) ska en parkeringsplats för rörelsehindrade kunna ordnas inom 25 meters gångavstånd från en tillgänglig och användbar entré till publika lokaler, arbetslokaler och bostadshus. BFS 2011:6 gäller vid uppförandet av nya byggnader och för tomter som ska bebyggas och avser inte allmän plats. Staden har dock i sitt arbete med tillgänglighet på allmän plats valt att utgå från Boverkets krav om 25 meter i den mån det är möjligt.

En parkeringsplats för rörelsehindrade är aldrig personlig utan är tillgänglig för alla som har ett giltigt parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Det gäller även när parkeringsplatsen har inrättats efter ansökan från en enskild. Det finns därför inte en garanti att parkeringsplatsen finns tillgänglig när enskilda personer önskar nyttja den eftersom den kan upptas av någon annan med parkeringstillstånd.

Antalet parkeringsplatser för rörelsehindrade på gatan beror på hur stort behovet är på den aktuella platsen. Om det finns befintliga parkeringsplatser för rörelsehindrade på platsen som en ansökan avser genomför staden en utredning av i vilken utsträckning de befintliga parkeringsplatserna används för att kunna besluta om det behövs fler platser eller inte. Gatumarken i Stockholms innerstad är begränsad och det finns ett flertal intressen som konkurrerar om ytan. En parkeringsplats för rörelsehindrade innebär att ytan reserveras för alla som har ett giltigt parkeringstillstånd för rörelsehindrade och att det är förbjudet för andra att parkera på platsen. Behovet av en parkeringsplats för rörelsehindrade måste därför ställas mot andra behov av tillgänglighet och framkomlighet samt tillgången till parkeringsplatser för rörelsehindrade på närliggande kvartersmark.

Innan en parkeringsplats för rörelsehindrade tas bort eller flyttas genomför staden en utredning av i vilken utsträckning platsen används. Utredningen kan visa hur ofta, hur länge och under vilka

tider platsen generellt används. Utredningen kan även ge en indikation på om platsen används av boende i närheten. Utifrån vad utredningen visar beslutar staden om platsen kan tas bort eller om den ska flyttas och i så fall hur långt bort.

Slutord

En god tillgänglighet är en förutsättning för att alla personer som besöker, bor och vistas i Stockholm ska kunna delta i samhället på lika villkor. Staden arbetar kontinuerligt med att undanröja enkelt avhjälpta hinder i gatumiljön. Det kan bland annat handla om ombyggnation av övergångsställen och busshållplatser, bygga bort nivåskillnader och anlägga ledstråk och kontrastmarkeringar.

Staden försöker tillmötesgå de önskemål och ansökningar om tillgänglighetsanpassningar i gatumiljön som kommer in och har en generös policy för inrättande av parkeringsplatser för rörelsehindrade. Staden ifrågasätter inte Anmälarens upplevelser eller svårigheter att parkera i anslutning till bostaden men delar inte bilden av de åtgärder staden har vidtagit. Staden har arbetat för, och arbetar fortfarande för, att i dialog med Anmälaren hitta en lösning som fungerar på platsen med beaktande av de andra behov och förutsättningar som finns i området.

Staden anser att diskrimineringslagen inte är tillämplig på stadens arbete med planering och reglering av allmän plats och gatumark. Beslut om gånggata och parkeringsplats för rörelsehindrade kan dock angripas rättsligt på andra sätt. Gångatans genomförandebeslut kan överklagas till förvaltningsrätten inom ramen för en laglighetsprövning och de lokala trafikföreskrifter som reglerar gånggatan och parkeringsplatserna för rörelsehindrade kan överklagas till länsstyrelsen. På så sätt kan den enskildes rättigheter tillgodoses även om åtgärderna inte omfattas av diskrimineringslagens tillämpningsområde.

Bilagor

- a. Genomförandebeslut Hornsgatan permanent gånggata
- b. Karta över platsen
- c. Lokal trafikföreskrift som reglerar parkeringsplatserna på Hornstull strand
- d. Beläggningsutredning, sekretessmarkerad